

A' ROMAITSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBÖL Kedden 11 Decemberben 1792.

B é t s .

Felséges Urunk ezen napokban a' Magyar Ország
gi minden Nemes V. megyékhez egy egy igen
Kegyelmes jelentést méltóztatott botsáttani, melly
által ezeket a' Magyar Nemzeti Sergeknek tökéle-
tes számra való poltlására és meg mozdittására —
a' melly Nemzeti Sergek, a' mint ő Felsége maga
is ezen jelentésében igen kegyelmesen ki fejezni
méltóztatik, az ő Felsége egész táborának főbb
erejét és magvát tészik -- továbbá, a' meg ígért 5000
új katonáknak, és 1000 lovaknak mennél hama-
rabb lehető ki-állítására készíteni méltóztatik.
Közelebről a' következő gyalog Batalio-
nok és lovas Divíziók vettenek a' Német Bitoda-
lom

I i i i i

Iom felé való indulásra parantsolatot u. m. — *Ts. kónai Nagy Hertzeg* 2, *Pellegrini* 2, *Preusz* 2, *Jordis* 1, *Bolíó* 1, *Splényi* 1, mind öszve 9 Batalionok. Továbbá — *Karaitzai Könnyü-lovasai* 8, *Czsvitz Vasasai* 3, *Barkó Húszárjai* 3; *Fő Hertzeg Leopoldé* 2, mind öszve 11 Divízió lovasok.

A' táborhoz újjabban ki rendeltetett Generálisok ezek: — *Feldmarschall H. Koburg*, ki mellé segittségül, *Fegyvertármester Ferraris*, és lovasok Generálja *Wurmzer* rendeltettenek. Továbbá, *Feldmarschal Lájtinántok*, *Ezer* és *Splényi*; és egy Gen. Májor *Bruglach*. — *H. Koburg* a' jövő esztendei táborozásban az egész *Ts.* és Királyi Sergeket fogja vezérelni.

Gen. *Caprara* már meg érkezett *Rómában*, a' hol igen nagy örömmel fogadtatott. A' *Pápnak* már egészsz *Militziája* lábontáll. Library Cluj

A' most *Bétsben* lévő fő személyek között vagon egy *Bourboni Hertzeg* a' *Cohde* fia, és a' *Nancy* volt Püspök, nevezetesen pedig egy *Emigráns Dáma*, a' ki igen szép festéséről, nevezetesen pedig a' *Portréok* készítéséről igen csmeretes. Egy egész embernek festéséért 600, egy félért vagy övig valóért pedig 300 aranyokat kíván. — Itt vagon a' meg-holt *Svéd Király* testvér *Húga*-is, nem az özvegy *Királyné*.

A' múlt Vasárnap tartaték itt *Bétsben* az *Arany Gyapjas* vitézeknek innep napja, mellynek alkalmatossággával *Felséges Urunk* 3 testvéreivel u. m. *Josef*, *Antal* és *János* fő Hertzegekkel együtt közönségesen ebédelni méltoztaték, kik közzül a' két atolsók ezen Rendnek ujj tagjaivá nevezetttenek.

A' Tsatdzó piatzokról.

Ausiriai Belgium. — *Luxemburg Várofsában* egy F. parantsolat téteték a' múlt Nov. 12 dikén közönségsé, melly szerint ezen városból és várból, minden idegenek, minden rang, idő, és nem béli külömbség nélkül, azonnal ki-takarodni tartoztanak, és a' város lakosainak tudtokra adattak, hogy vagy 6 hónapi eleséget szerezzenek-bé magoknak, vagy pedig ha 6 hónapokra elégséges élelmeket meg-mutatni nem tudják, az ellenségek közelítésekor a' várost oda hagyni kénytelenitenni fognak.

A' Frantzia tábor Gen. *Dümmuriernek* vezérlése alatt Nov. 20-dikán *Brüszszelből* fel kerekedvén, *Lóvent* még az nap, *Tirlemontot* pedig Nov. 22 dikén el-foglalta, és innen 23 dikban *Sz. Trand* és *Lüttich* várofsainak vette útját. A' *Lüttich* és *Tirlemont* között Nov. 22-dikén az *Ausiriai* és *Frantzia* Sergek között esett tsata mérges volt, és a' *Frantziáknak* igen sok embereik estenek-el. Gen. *Dümmurier* azonban, valamint eddig elé minden nyereségeit, így ezt is hang nagyító sippal adván elő, nem átallotta Nov. 22 dikén ezen tsatáról így írni Gen. *Moretonhoz.* — „En azt gondoltam, hogy még tegnap éjjel *Tirlemontban* fogok hálni: de az *Ausiriaiak* okozták, hogy azon északát, fégyverben a' szabad ég alatt kellett töltenem, melly nékik 400 emberekbe került, magam pedig olyan szerentsés voltam, hogy tsak 4 embert veztettem, Holnap *Sz. Troundban*, 26 dikban pedig *Lüttichben* fogok hálni, ha tsak az *Ausiriaiak* még egy nappal úramat késleltetni nem fogják, és még egy gyözedelmet számomra fenn tartani nem fognak, a' mely történet szerint tsak 27 dikben lennek *Lüttichben.* K Melly hitel felett való és *scharlatan* tudóítás legyen ez egy fő vezértől, akár ki az első olvasásra meg-ítélheti. Ki lihetné azt el, hogy egy olyan tsatában, a' hol mind a' két fél, ma-

Bának *Dümuriernek* is vallás tétele szerint, 2 egész órákig vakmerően tsatázzék, 's még is egyik félnek 400, a' másnak pedig tsak 4 embere esék el. E' nem tsak hogy lehetetlen, hanem hiteles tudósítások érkeztenek már meg, mellyek szerint bizonyos az, hogy ez alatt az egész háboru alatt, a' Frantziák a' leg-szerentsélebb ütközetet is leg alább két annyi vesztségekkel nyerték meg, mint a' mennyi a' észliokról esett el. *Mons* mellől is azt a' tudósítást tette vólt Gen. *Dümurier* a' *Nemzeti Conventhoz*, hogy a' Frantziák között tsak 300-zan estenek el, sebet pedig 600-zan kaptanak, az *Auszriaiak* vesztsége ellenben 4000-ból állott; hólott más tudósítások azt erősítették, hogy a' Frantziák vesztsége ekkor leg alább is 15 ezer el esett embernek kétharmad részéből állott. Mellyet könnyen el lehet tsak azért is hinni, mivel *Dümurier* ezen *Mons* tsatának alkalmatosságával, a' mint ezt is egy innen érkezett tudósításból olvastuk, egy olyan hadi mesterséggel élt, melly ugyan néki a' tsatának megnyerésére segítségül vólt, de ellenben egy néhány ezer emberében került. Ezen hadi mestersége Gen. *Dümuriernek* abból állott, hogy a' Frantzia Szabad-akarathól szolgáló Sergek között ki hirdettetvén azt, hogy az első ütközet beli tisztséget nékiek akarja engedni, ezek leg előll tsordával omlottak az *Auszriaiakra*, és noha ezek életeket többnyire az *Auszriaiak* tüze miatt mind el vesztették, *Dümuriernek* mind azon-által azt a' hasznót tették, hogy ő a' maga réguláris Sergeivel akkor ütött osztán az ellenségre, midőn ezt a' Szabad-akaratuak már egy darabig farsztották vólt, úgy hogy a' *Dümurier* réguláris Sergej, a' földet és árkokat el borított Frantzia hólott testeket tapodva közelitettének az *Auszriai Sántzokhoz*. A' *Párisiaktól* is azzal vádolatik Gen. *Dümurier*, hogy a' *Párisi Szabad-akaratu* Batalionokra ránkóra lett vólna, és azért küldötte vólna őket előll a' tűzbe. — De továbbá nintsen egy bizontalanabb dolog mint a' tsatának ki-me-

ki-menetele: illetlen dolog tehát egy olyan Generálishoz, mint *Dumurier*, a' leg bizontalanabb dolog felölli leg kisebb kételkedés nélkült jövendölni. Hogy *Brüszfzellel* meg történhetett az a' jövendölése néki, hogy ott fog telelni, abban a' mit *Lüttichről* jövendölt, hogy t. i. Novembernek 26 dikán vagy leg fellyebb 27-dikén benne fog hálni igen könnyen meg-tsalattathatik, a' mint hogy az *Austriaiak* még Nov. 27-dikén *Lüttichben* bizonyosan benn is vóltanak a' következendö rövid tudósítás szerint:

„ *Lüttich* 27. Nov. — Az *Austriaiak* éppen ezen szempillantásban u. m. dél után 1 órákor rukkolkolnak ki-felé az ellenségre, és a' tsatázáshoz a' *Walburgi* kapu előtt kezdvén, már az ő ágyuik menydörögnek is, mellynek egész *Lüttich* városa szerentsés ki-menetelt kíván. „)

A' *Pruszszus*, *Hafszus* és a' *Frankfurthoz* közelebb fekvö *Frantzia* Sergekröl ezeket írják: — „ *Wetzlár* 7. Nov. — Ezen vidéken egy darab időtöl fogva a' *Pruszszus* Sergek kezdenek nyüzsgeni, kiknek vezér Generálissok *Kalkstein* 24-dik Novemberröl 25 dikre virradó északát egy órányira *Wetzlártól Klein Kermesben* töltötte el. Ő előtte útozott itt keresztül egy *Pruszszus* tsoport, és azt erősitik, hogy *Coblentztől* fogva *Hannauig* a' *Pruszszus* Sergekkel egyesült *Hafszusok* egy *Kordont* szándékoznak formálni. A' hir az, hogy a' *Frantziáknak* a' *Pruszszusokkal* Nov. 26-dikán *Wizbáden* mellett véres tsatájok lett volna, mellyben mind két részről sok emberek hullottanak el. „

„ Egy *Hanau* 28. dik Nov. ri Levél azt erősití, hogy a' *Pruszszus* Sergeknek előll járó tsoportja, már ekkor *Hanau* és *Nauheim* között feküdt, és hogy a' *Pruszszus* Király második fia is 27 diknek északáját *Nauheimban* töltötte el, végre, hogy a' *Hafszus* Sergek magokat a' *Hannauban* lévökkel egyesítvén, ezen *Várnak* Komendánsa Generál *Donopp* az egész *Hafszus* tábornak fő vezérévé tettetett. „

A' *Frankfurti* Ujjság így ír mind ezekről bővebben: — „ Nov. 24 dikén és 25 dikén egy erős Pruszus Sereg Gen. *Kalksteinnak* vezérlése alatt *Wetzlárnak* vidékeire meg-érkezvén, ezzel magáé *Butzbach* mellett egy *Hessen-Casseli* Sereg edgyestette, melly egyesült Sergek Nov. 27 dikén és 28 dikán *Frankfurt*nak vidékeire kezdettenek közelíteni. Ennek alkalmatosságával a' Pruszus Sergek előll járó tsoportja egy 40 emberekből álló *Frantzia Pikketre* tanálván, tsatázásra került a' dolog, mellyben 5 *Frantziák* erősen meg sebessitettének, a' többek pedig *Frankfurtba* visszafutottanak. Az edgyesült Sergek azonban szüntelen közelítvén, 28 dikának estvéjére már ezeknek előll járó tsoportjai *Frankfurt* mellé meg érkeztenek vala. A' *Frankfurti* kapuk még ekkor csak a' közönséges időbeczárattattanak bé étzakára, melly meg-esvén, az után az itt fekvő *Frantziák*, mind edgyütt valamí 3 ezeren öszve gyűltenek, és egész étzaka fegyverben állottanak. Ugyan csak 28 dikban a' *Frankfurtban* lévő *Frantzia Komendánshoz Van-Holdenhoz* egy *Dobos* érkezett bé a' Pruszus Sergek fő vezéretől, de hogy miért jött, a' nem tudatik. (Más tudósítások azt erősítik, hogy a' *Frantzia Sergeknek* magok fel adását kívánta volna.) — Nov. 29-dikén egész nap bé-zárattatva maradtanak a' kapuk. Ekkor dél után maga *Casslin* is visszafutott *Frankfurtba*, a' midőn minden kísérij 12 vagy leg fellyebb 15 lovasokból állottanak. Itt *Casslin* a' mint lováról le-szállott, egyenesen indúlt gyalog a' *Römer* nevű tanáts házban öszve gyülekezve lévő *Magistrátushoz*, a' honnan igen rövid mulatása után ismét meg térvén, előbbeni kísérijével együtt *Höchst* mellé, a' maga fő hadi-szállására visszafutott. Ötöt követték akkor mindjárt, a' reggeltől fogva induló félben álló hadi-készülettel rakott szekerek is. Az alatt a' közelebb fekvő falukon a' *Frantzia Sergek* is nagy számmal kezdvén meg érkezni, már ekkor egy nem-mészárszék lévő nevezetes történetet lehetett várni. „

„ El-távozván *Cüstin Frankfurtból Höchst* felé, a' *Magistratus* azonnal egy *Pátenst* tétete a' Frankfurti lakosok közt közönségesé, mellynek az a' foglalatja: — „ hogy *Gen. Cüstin* telyefséggel nem egyéb tzéllal jelent légyen meg tulajdon személlye szerint *Frankfurtban*, hanem csak annak bizonyos meg ígérésére, hogy ha ő történetből ezen városnak szomszédságában tsatába elegyedni kénteleníteni fogva, ezen város mindazonáltal az ágyuzás által okozódható minden kártól és ostromoltatástól való félelemtől, a' mi a' Frantziákat illeti, tökéletesen üress lehet. Ehez képpest ujjalog is intettek *Frankfurt*nak minden Polgárjai, hogy mind magok, mind pedig minden hozzájuk tartozók tökéletes tsendességben maradjanak, és a' megeshető tsatának alkalmatóságával, magokat minden veszedelmes és ártalmas ujságon való kapástól, s ennek álhatatlan kivánásától meg tartoztassák. „

„ *Frankfurt* 30. Nov. — *Frankfurt*nak kapui még ekkor mint bé zárattatva vagynak: de a' *Postáknak* még most is szabad járások vagyon. Tegnap és ma a' két ellenséges *Sergek*, u. m. a' *Frantziák*, más felölli pedig a' *Pruszus* és *Hafszus* *Sergek*, magokat még mind erősítették. A' *Hafszus* tábor *Bergen* mellett fekszik 12 órányira *Frankfurt*tól, a' hol 1759-ben a' *Frantziák* szereztsésen tsatáztanak vólt. A' *Frantzia* *Sergek* *Höchst*től fogva *Königsteinig* nyúlnak. Jobb szárnyokat a' *Ménus* felölli a' *Nidda* vize, a' balt az ő *Niederorsel*től fogva *Königsteinig* nyúló Sáatzaik, hátok megit is egésziz *Moguntziáig*, hasonlóképpen sántzok fe-dezik és óltalmazzák.

A' *Hannau* 30-dik Nov. indúlt *Levelek* szerint, már Nov. 28-dikán kezdődtenek *Bergen* mellett az a'probb tsatázások, a' midön is 50 *Frantziák* fog-ságra esvén, *Hannauba* vitettettek.

Mind ezeknél az apróságoknál pedig sokkal nevezetesebb az, a' mi már bizonyos is, hogy a' Pruszszus és Hafszzus edgyesült Sergek Dec. 2 dikán Frankfurtot a' Frantziáktól erővel el vették, s közvüllök fokot özve vagdaltanak és el fogtanak, mind ezektől pedig az eddig elé meg-érkezett tudósítások ezek: —

(A' Frankfurti újság így ír ezen történetről) — „Frankfurt 2. Dec. Ezen nap nállunk valósággal üedségnek napja vala, melly a' mi Kronikánkban el-felejjhetetlen lészén. Ma 9 órakor dél előtt a' Pruszszus és Hafszzus Sergek a' mi kapuink előtt meg jelenvén, azt kívánták a' henn lévő Frantziáktól, hogy magokat adják meg fogságra. Ezek erre nem álván rá, el kezdődék az ágyukból és puskákból való iszonyu lövöldözés, melly 1 óráig tartott. Végre a' Friedbergi kapu bé lövettetvén, a' Pruszszus és Hafszzus Sergek bé nyomultanak a' városba, és az utzákon imitt-amott tanált Frantzia Nemzeti Gárdistákat özve vagdalták, a' többit pedig fogságra tettek. A' fogjok között tanálja magát a' vóit Frankfurti Komendáns General Van Helden, és a' Gen Cústin fia. Az egyesült Sergeből valami 50 nig vagy 60 nig való ember esett-el kik között 2 Hafszzus tisztek, Wolf és Duclair. Mondják, hogy a' Hessen philipstadt Hertzeg-is sebet kapott vólva. A' Várnak ostroma alatt Gen. Cústin maga is közelített a' több Frantzia Sergekkel Frankfurt felé, de más Pruszszus Sergek Bockenheim és Rodelheim között réajok ütven, a' tsatázás itt 1 óratól fogva 3 ig tartott. A' Frantziák magokat az erdők felé vonták visszra, a' honnan keményen tüzeltenek, de itt, a' mint észre lehetett Frankfurtnál veoni, mellyhez a' tsata 4 mért földre esett, nem került a' dolog puskából való tüzelésre. A' Pruszsziai Király maga-is, a' Braunsfváigi Hertzeggel edgyütt még ez nap dél előtt meg-jelentenek Frankfurtban, a' honnét a' tsatázó helyet-is megtekintvén, dél után ismét visszra ment ezen Király Frankfurtba, az ellenséges Sergek pedig még most is szemben állanak egymással. Azt mondják, hogy Prusz-

Pruszszus Gen. H. *Hohenlohe* el vevén ugyan ekkor a' *Frantziáknak* a' hegyen lévő *Sántzokat*, nékiek hátok megé került. „

„ *Hannau* 2. Dec. — Már egy darab időtől forva el vólt végezve, hogy *Frankfurt* városa a' *Frantziák* kezébe ki vétettség, a' mely véres tsatár a' tegnapi nap vala határoztatva. Az itt *Hannauban* feküvő *Kospoth* nevű *Hafszszus* *Regement*, már még 2 dikra virradó északra 1 órákor ki indult *Hannauból*, hogy a' *Saxenhausi* vidékeket előre el foglalván, innen üssön a' *Frantziákra*. (*Frankfurtot* a' *Ménaus* két részre osztja: egyik a' tulajdon képpen való *Frankfurt*, másik pedig *Sachsenhausen*.) A' több edoyesült *Regementek* a' tulajdon képpen való *Frankfurt* kapuit kezdték ostromolni, és 1 óra alatt, valamint a' városnak, így szintén a' benne lévő 2500 *Frantziáknak* Uraivá lettenek; kik közül 1200 an fogságra tétettenek, és már 500 an *Hannauba* is hozattattanak, a' többek pedig, a' kik inkább meg halni, mintsem fogságra esni akartanak, öszve vagdaltattanak. A' fel vonó hid' megvételének alkalmatosságával leg többet szenvedtenek a' *Hafszszus* *Regementek*, a' midőn a' *Frantziák* résiok a' *Sántzokról* egész golyóhis esőket hotsattottanak le. Mind együtt 140 *Hafszszusok* vesztették el életüket, valami 200 an pedig meg sebesedtenek. A' *Pruszszus* *Király* el evüitt, a' *Braunsdyigi* *Hertzogen* kívül, Gen. *Bisopswerder*, *Marquis Luchefini* 's több más nagy emberek is jelen vóltanak *Frankfurtban*, kik a' *Hafszszusokat* közönségesen nagy ditsérettel illették. „

„ Ezen véres tsata után a' *Frantziák* 3 mas hadi rendel *Höchst* mellől ki rukkolván, ezek ellen az egyesült *Pruszszus* és *Hafszszus* *Sergek* is haladék nélkül meg indittattanak, még pedig olyan rendeléssel, hogy az ő *Bockenheim* mellett lévő *Battériáikat* foglalják el. Ezek tehát neki szegezett pagnétokkal rontván a' *Frantziákra*, 2 *battériáikat* el foglalták, magokat a' *Frantziákat* pedig, kikről azt

azt írják, hogy 1500 embereket hagytanak volna el-esve a' tsatázó piatzon, viszta verték. Mitsoda ki. menetele lett legyen ezen tsatának az után hátrább *Höchst* felé, még erről nints bizonyos tudósítás. A' bizonyos, hogy az ágyuzás még az után is lokáig hallott: de gyanítják, hogy ezen ágyuzásnak hangja arról a' vidékről jött volna, a' hol *Hertz. Hohenlohe* 5000 *Frantziáknak* már a' hátok megé került volt. — A' *Frankfurtiak* ezen történeten erősen örvendettének, és a' *Pruszszus Király's* a' *Hessen Casseli Landgróf* neveiknek innepel ültének. A' győzedelmes katonákat nem gözték elégjó szívvvel látni, egy *Hafszus Hülzár* körül nevezetesen, a' ki egy *Frantzia Nemz. Zászlót* vett volt el, tsudára méltó bámulással és örömmel sokadoztanak.

A' feljebb említett *Lüttichi* nagy ágyuzás, így irnak *Régensburgból*, tsak egy néhány ágyu lövésből állott, mellyről így ír a' *Lüttichi Ujsság* Nov. 28. dikán: — „Tegnap a' *Lüttichi* felleg várról 3 ágyu-lövésék tétetttven, ezek által az *Aufriai Sergeknek* a' *Frantziák* ellen való indulásra jeladattatott. „ — Más tudósítások szerint, Nov. 28 dikán reggel jöttek ki az *Aufriai Sergek Lüttichből*: de az egészsz dolog még bizonytalan, és erről ez után bővebben.

Az *Antverpiai* várat, a' mint hallatik, *Generál Gr. Sztaray* 3000 red magával oltalmazza, a' melly vár 8 hónapra vagyon eleséggel ki készitve. A' *Namuri Fellegvárnak* *Gen. Moitel* a' *Komendánsa*, a' melly két erőss várat ezen *Generálisok*, vagy éppen nem, vagy pedig igen drágán fogják által engedni a' *Frantziáknak*. Az utolsorol azt írják, hogy minek előtte a' várba fel. ment, *testamentomot* tett.

Trierből így irnak Nov. 22. dikén: — „Itt mindenek nagy félelemben vagynak. Már 3 napoktól fogva minden felöll érkeznek ide *Trierbe* a' *Uzaladók* kik azt a' hirt hozzák, hogy a' *Frantziák* *Saar-*

Saargaut ismét el-borították. *Oberlenkébon* mindent fel prédáltanak, és még a' templom is hasonló sátumot izenvedett. *Trierben* 3 *Spionok* fogattattanak el, a' kik az itt lévő magazinumokat akarták fel gyűjtani, és már a' magok helyeken fűggenek.

Az *Auszriaiakkal* edgyesült *Sárdiniai* Seregek, mellyek egy néliány *Regementekből* állottanak, *Gen. Szent Andrónak* vezérlése alatt, a' múlt *Nov. 18 dikán* a' *Nizzai* Grófságnak szélében, némü némü haszonnal tsatáztanak a' *Sospello* városa mellett fekiüdt *Frantziákkal*, mellyek 3000 emberekből állottanak, kik végre *Cagliostona* felé magokat visszra vonván, az után innen is el-üzettettek, és az edgyesült Seregek ezen várost is igen kevés magok karával meg-vették. A' *Frantziák* közül 30 vagy 40 esett-el, 20 meg sebelsedett, 15 pedig el-fogatott. A' *Sárdiniaiak* 15 ágyukból tüzeltenek, és holmi egyéb nyereségeken kívül, 5 ágyukat vetenek el a' *Frantziáktól*.

A' 20 hadakozó nagy hajókból álló *Frantzia* hajós Sereg még most is a' *Genuai* ki-kötő helyében vagyon, és a' *Toulonból* 's *Mársfiából* érkezendő 12 nagy hajókra, 50 ágyuzó hajókra, és 60 eleség hordozókra várokozik. — A' *Constáztinápolyba* menő *Frantzia* Követ *Semonville* már ki-indult *Génuból* *Smirna* felé.

A' múlt *Nov. 15 dikén*, a' magok *Vallásokat*, *Királyokat*, és *O. Constitutiojokat* általmazott 's szentséltenné lett, és életeket el vesztett *Frantziákért* *Romában* közönséges *Alisek* tartatának.

Már a' *Saxoniai* Vál. Fejedelem is az ötlet-lető, és a' *Német Birodalomnak* 's ennek igaz ügyének oltalmazására szükséges Seregnek, az indulásra készen álló parantsolatot ki adta. Ezen Sereg 6565 emberekből és 10 ágyukból áll, mellynek vezérei *Gen. Lindt* és *Zetzsvitz*.

Páris. — (Nemzeti Conventbéli dolgok.)

A' *Pyréneumi* szélekre küldetett *Commissáriusok* arról tettek jelentést, hogy *Perpignántól* fogva *Toulonig* egy 30 ezer fejből álló *Frantzia* tábor az első parantsolatra keszen vagy on az indulásra, és az erősségek is oly móddal ki-készittetve állanak ezen vidékeken, hogy *Spanyol* Ország felől semmi bé ütéstől tartani nem lehetne, a' *Frantziák* ellenben mihellyest parantsolatni fogna, *Kataloniára* mindjárt bé-üthetnének, és egész *Madridig* győzedelmekkel elő-nyomulhatnának.

A' 20-dik *Novemberi* ülésben ismét a' *Generál Labourdonnoy* Levele olvastatott-fel, mellyben arról emlékezik, hogy *Ypern, Fúrnes, Brügge* városait, valamint szintén a' *Schelde* vizének egész partját el foglalván, 18 dikban *Antverpia* városába belé szállott. — A' hadi *Minister* ugyan ekkor jelentette, hogy a' *Frantzia* *Ministerium* meg-határozta légyen, hogy a' *Schelde* vizének tengerbe való szakadását egészen meg-nyitattassa, melly szerint *Dümurierre* már réá is bizta, hogy az egész *Schelde* és *Mosa* vizein való tökéletes szabad hajókázást, minden hatalmában való eszközök által fel-állítani munkálódják.

Három *Szavoyai* *Deputátusok* is jelentenek-meg a' *Convent* előtt, kik a' *Szavoyai* *Nemzeti* *Gyűlés*-től nékiek adatott tellyes hatalom szerint arra kérék a' *Conventet*, hogy *Szavoyát* *Frantzia* *Ország*-gal egyesítse, mellyet ezen a' *fundamentomon* kívántanak, hogy a' *Szavoyai* 655 *Közönségek* egybe gyűlvén, egy néhányat ki véve, egyenlő akarral jelentették volna ezen kívánságokat. — Ezen *Deputátusok* beszéde igen nagy örömmel fogadtatott a' *Conventben*, kik magok a' *Præstöl* *rendre* öleltetvén, ülés ajánltatott nékiek, és némeltyek a' *Convent* *tagjai* között azt kezdték vitatni,

iatni, hogy *Szavoya* akkor mindjárt foglaltasék Frantzia Országhoz: de a' mellyre *Barrere*, *Simon* és *Pétion* ilyen meg-jegyzést tevének, hogy nem kellene ezen dologban *Enthusiasmussal* végzést tenni, hanem előbb a' *Diplomatica Commissionak* vélekedését kellene meg hallani.

Magyar Ország.

Nyitrdból azt írják, hogy egy itt járó jövendő-
ld aszfronynak, *Prophetifsának*, jóvaslására, az úgy
nevezett *Arkus* nevezetű mezőkön mindea nap 30
vagy 40 napfzamosok ásnak, még a' *Romaiaktól* el
rejtetett valamelly *Kintsnek* meg tanálása végett. —
A' nevezett mezők az ide való *Cáptalan* tulajdonai
közzé tartoznak.

Tudománybéli dolog.

A' közelebb el múlt *November Hónapjának* 26.
dik, és 27. dik napjaino *Jénában* költ Tudomá-
nyos Ujjságokban (*Literatur Zeitung*) némelly Ma-
gyar Országon készült Könyvekről hoznak ítéletet
a' külföldi Tudósok: a' melly ítélet tételről kíván-
tuk Erd. Olvasóinkat tudólsá tenni. Annyival-
is inkább, hogy mi eddig-is ki-irtuk a' Külső Orzá-
gi Tudományos levelekből mind azokat a' dolgo-
kat, a' mellyek a' Hazabéli Tudományokra tzéloz-
tak: a' nélkül, hogy az eránt tsak leg-kifsebb igé-
rettel is keisegettük volna Olvasóinkat. — Az em-
litett napokon költ *Jénai Literatur Zeitungnak*,
308 dik, és 309. dik *numerus* alatt lévő *Levelein*,
a' következő 7 darab Magyar Országon készült
Könyvek *reensedltatnak*:

1.) *Gabrielis Kolinövics nova Ungariæ Perio-
dus anno primo gynæca-cratiaë austriacæ inchoata;
sive Comitiorum generalium, quibus Maria Theresia
in reginam Ungariæ Pofonii A. 1741. inauguraba-
tur, absolutissima narratio; edidit Mart. Georg. Kö-
vachich*

vachich Budæ 1790. — egy Alphab. és három árkos 8 ad rétben.

2.) *Vestigia Comitiorum apud Hungaros, ab exordio regni eorum in Pannonia, usque ad hodiernum diem celebratorum; e scriptoribus ac diplomatibus eruit* Mart. Georg. Kovachich Budæ 1790. — két Alphab. és hat árkos 8-ad rétben.

3.) *Solemnia inauguralia principum utriusque Sexus, qui ex stirpe Habsburgo-Austriaca in reges Hungarorum redimti sunt, industria Scriptorum Synchronorum adumbrata* edidit Mart. Georg. Kovachich Pesthni 1791. — három Alphab. Fol.

4.) *Acta Diastalia Pofoniensia A. 1618; item electio & Coronatio Ferdinandi II. in Regem Hungariæ, Pesthni 1790.* — egy Alphab. és négy járkos 8-ad rétben.

5.) *Collatio repræsentationum & protocollorum Statuum & Ordinum regni Hungariæ occasione altissimi Decreti d. d. 28. Jan. 1790. e generalibus congregationibus submissorum Pars I. & II. Pesthni 1790.* — egy Alphabet és tizenhat árkos 8-tzad rétben.

6.) *Declaratio Statuum Catholicorum, qui ad Conventum Catholicum d. 30 Nov. A 1790 apud Archiepiscopum Colocensem celebratum non interfuerunt.* 1791. — három árkos 8 ad rétben.

7. Danielis Cornides A. A. L. L. & Philosoph. Magistri, in Reg. Univ. Pest. Diplom. & Herald. quondam Prof. &c. &c. *Comment. de Religione veterum Hungarorum.* Edidit, suamque de origine Hungaricæ gentis *Dissertationem* adiecit Christ. Engel Accersista ad Cancell. Aul. Trans. cam, Leutschovic natus, Viennæ 1791, — száz tizenhét lap, 8 ad rétben.

Ezen Magyar Országí Könyvekröl, a' Külföldi Tudósok következendö-képpen itélnek. t. i.

Az Elsöröl azt írják, hogy abban a' leg-apróbb könyvök köryül állások-is meg t. láttatnak, a' melyek

lyek ha egy született Magyaroknak tettezenek is, de egy Nem Magyaroknak nem tehetnek. Azonban megvallyák azt, hogy ámbár fok hijánosság van a' Könyvben: mindazáltal fok fontos Hölgek is vagynak benne fel-jegyezve. — A' Déákságról pedig azt írják, hogy az szintén olyan *turgidus stylussal* íródott, mint a' millyennel szoktak az a' féle Könyvek ezen a' Vidéken irattatni; — és hogy vastag Idiotismussal van az egészsz Könyv özve szöve.

A' *Másodikról* azt itélik, hogy az, egy, a' fontos Munkák között; — hogy azt egy szorgalmatos, és a' Magyar Országai Historiában járatos Ember írta; — hogy abban fok hasznos dolgokat tanulhat az, a' kit a' Magyar Országai Historia *intéresséi*; — és hogy az, tiszta *stylussal* iratott; nem úgy mint az *első*.

A' *Harmadikról* azt, hogy az ártatlan Munka.

A' *Negyedikről* azt, hogy ha némelly jó dolgok találhatnának is benne: de a' felette hijános; — és hogy csak Könyv-áros *Strohmeyer* akart azzal a' Magyar Közönség' kívánságának eleget tenni.

Az *Ötödikről* szintén hasonlóit itélnek, t. i. hogy az is a' *Strohmeyer* Speculatioja, de a' mellyért, kivált a' Kül földiek köszönettel tartoznak; mint hogy a' meg lehetősz szép Gyűjtemény.

A' *Hatodikat* nem gyalázzák.

A' *Hetedikről*, t. i. a' Néhai *Cornides* Ur Irátsokájáról semmit sem szólnak, mint hogy az a' Göttingai Tudós Ujságban (*gelehrte Anzeige*. 160. *Stück* pag. 1601.) még 1785-ben ki-nyomtatott; minekutánna Göttingában létekor, a' Tudós Társaság Gyűlésében élő nyelven el-mondotta volna azt 1785 dik Elztendőben Szeptember 10-dik napján; az említett Magyar Tudós. — Az ehez ragasztott *Commentatióról* pedig elégnek tartják ki-mutatni, hogy az is van a' Világon.

Tudósítás.

Mi, utóll meg-nevezettek, a' ki az 1792 dik éfztendőnek Martzius, Aprilis, Május, és Junius hónapjaiban, a' következendő Magyar és Erdély Országi *Augustána és Helvética* Valláson lévő Eklésiákhoz, u. m. az Alsód, Atsa, Béla, Brezova, Batos, Csabá, Debretzen, Dobichan, Einlied, Golr, Gömör, Gröfs Rauchenbach, Hanus-falva, Hibe, Szeben, Jolsva, Kamenani, Komlós, Komárom, Kremaitz, Losontz, Lublyó, Mada, Magyar-Igen, Maros-Vasárhely, Modern, Nagy Enyed, Nagy Vasony, Nemes Dömölk, Német Liptse, Neustädtl, Oroszlány, Oroshaza, Osgyan, Pápa, Palota, Pest, Pöfing, Posou, Györ, Rakendörf, Ratkó, Rechnitz, Rima Szombáth, Rosenberg, Ruft, Szent-György, Sáros Patak, Sohlaning, Schmölnitz, Schvedler, Skalit, Szák, Szalmár Némethi, Somerein, Tokaj, Trenschin, Túr, Ujjhely, Vallengdorf, Vasárhely, Zeben és Zemplini Eklésiához, alamisnát gyűlytő nyomtatott Leveleket küldöttünk volt; nagy okainkra nézve igen erősen kérjük a' meg nevezett Eklésiákat; hogy mivel minket még eddig arról nem tudósítottanak, hogy Levelünket vették é vagy nem, vételekről; vagy nem vételekről; minél hamarább tudósítani méltóztassanak. — Praga 4-dik Nov. — Az *Augustána* Valláson lévő Tseh Eklésia. — *Markovitz Mátyás* Lelki tanító. *Zicha Tamás* és *Swoboda Ferentz* Egyháziak.

Jobbitás. — A' 93 dik *Kurirnak* 1481-dik oldalán az utolsó sorban, ezen szavak helyeit: — „Visegrádban 1387 dik éfztendőben irattatott volt.” — olvasd — „Visegrádban 1381 dik éfztendőben irattatott volt;”